

W świecie poematów Homera *Iliada i Odyseja*
– fragmenty – materiał na 1 godz. (cz. 2.)

NAJCIEKAWSZE PRZYGODY ODYSA:

Pobyt Odysa u wróżki Kirke, która zamieniała ludzi w wieprze. Odys uniknął tej przemiany (w świnie), ponieważ zjadł ziele podarowane mu przez Hermesa. Odys przebywał tu przez rok. Ze związku Odysa i Kirke narodził się jego kolejny syn Telegonos.

Pobyt w pieczarze cyklopa (wielkolud o jednym oku - Polifem) - syn Posejdona (władcy mórz). Odys, aby uciec z pieczary Polifema dopuścił się podstępu: wypalił cyklopowi jedyne oko, uciekł z towarzyszami przywiązując się do brzuchów owiec. Przedstawił się Polifemowi jako osoba o imieniu „Nikt”.

Pobyt u bogini Kalipso

Odys został wyrzucony na brzeg nieznanej wyspy, na której mieszkała Kalipso. Bogini zakochała się w nim, nie wyrażała zgody na odpłynięcie Odysa. Trzymała go w swym pałacu 7 lat. Na rozkaz Hermesa, Kalipso musiała zgodzić się na rozstanie z Odysem.

PRZESŁANIE UTWORU - tułaczka Odyseusza traktowana jest jako wędrówka przez życie. Itaka symbolizuje dotarcie do celu, do kresu życia, lub dotarcie do rodziny, ojczyzny.

EPOS HOMERYCKI

Epos jest pierwszym gatunkiem literackim. Samo słowo *epos* oznacza w języku greckim słowo, opowieść, pieśń. Epos jest to rozbudowany utwór, którego podstawą fabularną są mity, baśnie, podania, przekazy ludowe, wyobrażenia na temat historycznych, narodowych wydarzeń, pamięć o doniosłych postaciach i wydarzeniach, wyznawane zbiorowo wartości i wierzenia religijne.

Cechy eposu:

- epickość,
- rozbudowana, wielowątkowa fabuła, mająca charakter epizodyczny, tzn. składająca się z często niezależnych od siebie wydarzeń,
- ukazywanie dziejów legendarnych lub historycznych bohaterów w momentach przełomowych dla danej społeczności,
- inwokacja na początku utworu – rozwinięta apostrofa umieszczona na początku utworu, w której poeta zwraca się do Muzy, bóstwa lub duchowego patrona z prośbą o inspirację; w inwokacji przedstawia się nam narrator, później dystansujący się wobec świata i wydarzeń;
- rozbudowane, bardzo szczegółowe opisy (batalistyczne, przedmiotów, sytuacji, wygląków i inne), powodujące retardację,

- narrator trzecioosobowy, wszechwiedzący i obiektywny, zachowujący jednolity dystans wobec opowiadanych wydarzeń, ujawniający przy tym często swoją obecność w bezpośrednich wypowiedziach do odbiorców,
- paralelizm dwóch płaszczyzn fabularnych – świata bogów i świata ludzi,
- porównania homeryckie,
- patetyczny styl,
- heksametr jako miara wierszowa.
- kontrastowo zestawione sceny;
- występowania skomplikowanych sytuacji, które rozwijają fabułę;
- główne siły przeciwstawne spotykają się pod koniec eposu.

Zadania proponowane

Leopold Staff – Odys

Niech cię nie niepokoją
Cierpienia twe i błędy.
Wszędy są drogi proste
Lecz i manowce wszędy.

O to chodzi jedynie,
By naprzód wciąż iść śmiało,
Bo zawsze się dochodzi
Gdzie indziej, niż się chciało.

Zostanie kamień z napisem:
Tu leży taki i taki.
Każdy z nas jest Odysem,
Co wraca do swej Itaki.

Do jakiego tekstu nawiązuje poeta w swoim utworze? Przytocz argumenty, które tego dowodzą.